

6.17.13.5. Komunikace a cesty

<http://www.guard7.cz/nabidka/lexikon-bozp/pracoviste/komunikace-a-cesty>

Cesty a komunikace podle použití rozdělujeme na:

1. **Únikové cesty** – slouží k evakuaci osob přítomných na pracovišti.
2. Komunikace hlavní – slouží pro pohyb osob a vozidel na vnitřních i venkovních pracovištích.
3. Cesty a uličky pro manipulaci s materiálem – převážně ve výrobních a skladových prostorách.
4. Průchodové uličky – slouží pro občasný pohyb pracovníků přenášejících břemena nebo bez břemen.

Nařízení vlády č. 101/2005 o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí příloha,5. Dopravní komunikace,

5.1 Dopravní komunikace uvnitř staveb a ve venkovních prostorách (dále jen „komunikace“) včetně schodišť, šikmých ramp, pevně zabudovaných žebříků a nakládacích a vykládacích prostorů a ramp musí být voleny a umístěny tak, aby zajišťovaly snadný, bezpečný a vyhovující přístup pro pěší nebo jízdu dopravních prostředků, aby nedocházelo k ohrožení zaměstnanců, zdržujících se v jejich blízkosti. Od ostatních ploch se stejnou úrovní musí být komunikace výrazně odlišeny a musí být dostatečně široké a trvale volné. Komunikace pro pěší musí být řešeny s ohledem na počet osob, které je budou používat; není-li stanoveno zvláštními právními předpisy jinak, musí být široké nejméně 1,1 m.

5.2 Spojení nebo křížení komunikací musí být zpravidla v jedné úrovni. Komunikace o různých úrovních s výškovým rozdílem větším než 0,20 m se spojují šikmými rampami nebo schodišti.

5.3 Zaměstnavatel zajistí prostředky pro úklid, čištění a údržbu vnitřních prostor a pro venkovní údržbu. Lhůty pro provádění úklidu, čištění a údržby komunikací stanoví zaměstnavatel a uvede ve vnitřním předpisu.

5.4 Účelové komunikace nesmí sloužit jako trvalé pracoviště.

5.5 Všechny spojovací cesty a prostory ve stavbách musí být vedeny tak, aby zaměstnanci byli vystaveni co nejméně působení nadměrného tepla, prachu, kouře a hluku.

5.6 Komunikace provedené jako roštové mosty, lávky, galerie, schodiště a ochozy musí mít šířku nejméně 0,5 m a musí mít po celé ploše pevnou, rovnou podlahu upravenou tak, aby jí nemohly propadávat předměty ohrožující bezpečnost osob, podél boků u podlahy musí být opatřeny ochranou lištou o výšce nejméně 0,1 m a musí být podél volného okraje vybaveny vhodnou ochrannou konstrukcí. Vhodnou konstrukcí se rozumí zábradlí nebo jiná rovnocenná konstrukce o dostatečné výšce a s výplní zabraňující propadnutí osob.

5.7 Šachty, vpusti nebo jiné nebezpečné otvory na povrchu komunikace musí být zakryty poklopy nebo mřížemi, jejichž nosnost odpovídá jejich provoznímu zatížení a instalovány v jedné rovině s komunikací. Poklopy a mříže musí být zajištěny proti samovolnému uvolnění.

5.8 Nezakryté nádrže kapalin bez trvalé obsluhy musí být opatřeny vhodným ohrazením proti pádu osob a v případě potřeby označeny značkami. Za vhodné ohrazení lze považovat zábradlí, oplocení nebo jinou ochrannou konstrukci proti pádu osob.

5.9 Nepřejízdné a nepřechné jímky musí být ohrazeny zábradlím nebo rovnocennou konstrukcí proti pádu osob a v případě potřeby označeny značkami. Přejízdné jímky a trvale nepoužívané pracovní jámy musí být překryty poklopy nebo kryty, které jsou zajištěny proti posunu případně samovolnému uvolnění, a jejich nosnost musí odpovídat provoznímu zatížení.

5.13 Komunikace používané pro pěší nebo pro provoz dopravních prostředků musí být voleny v souladu s počtem potenciálních uživatelů a v závislosti na druhu pracovní činnosti a musí být trvale volné a dostatečně široké s dostatečnou podchodnou výškou. Jsou-li na komunikacích používány dopravní prostředky, musí být zajištěna dostatečná šířka jízdního pruhu stanovená v závislosti na šířce používaných dopravních prostředků včetně šířky nákladu a dostatečný bezpečný prostor i pro pěší o šířce nejméně 1,1 m. Nelze-li bezpečný prostor pro pěší zajistit, musí být v době provozování dopravy v těchto místech chůze zakázána.

5.14 Pod vystupujícími konstrukčními prvky nad komunikacemi, zejména pod zavěšeným vedením, kabelovými lávkami, svítidly apod., musí být ve všech prostorech, kde se zdržují nebo procházejí osoby, dodržena alespoň minimální podchodná výška 2,1 m od podlahy.

5.15 Pracoviště na komunikacích musí být po dobu trvání nezbytných prací označeno značkami. Značky se umístí ve vzdálenosti umožňující bezpečné zastavení přijíždějícího dopravního prostředku, a to na všech přístupech k pracovišti.

5.16 Povrch venkovních komunikací musí být zpevněný, s příslušným spádem k odvádění srážkových vod a nesmí být kluzký. V místech, kde se u jednosměrné komunikace předpokládá stání dopravních prostředků pro nakládání a vykládání, musí být komunikace v dostatečné délce přiměřeně rozšířena v závislosti na šířce používaných dopravních prostředků, velikosti manipulačních jednotek nebo druhu materiálu.

5.17 Mezi komunikacemi pro vozidla a dveřmi, vraty, průchody, chodbami a schodišti musí být zajištěn dostatečný prostor pro pěší. Ústí-li do průjezdu objektu východy nebo průchody, musí mít chodník pro pěší zábradlí. V průjezdu je zakázáno zřizovat příčnou komunikaci.

5.18 Dveře vedoucí do průjezdu stavby musí být osazeny tak, aby při

otevření nezúžily šířku chodníku pro pěší.

5.19 Tam, kde to povaha provozu a uspořádání pracoviště vyžaduje z hlediska bezpečnosti zaměstnanců, musí být komunikace zřetelně vyznačena značkami označujícími komunikaci, nebo opatřena vhodným ohrazením.

5.20 Vedou-li visuté dráhy pro dopravu manipulačních jednotek nad komunikacemi nebo nad pracovišti, musí být zajištěny tak, aby osoby neohrožoval padající materiál nebo dopravované předměty.

5.21 Pokud se na pracovištích vyskytuje nebezpečný prostor, v němž vzhledem k povaze práce existuje riziko pádu zaměstnanců nebo předmětů, musí být toto místo vybaveno zařízením, které zabraňuje nepovolaným osobám v přístupu do tohoto prostoru. Nebezpečný prostor musí být výrazně označen značkou. Na ochranu zaměstnanců, kteří mají oprávnění ke vstupu do nebezpečných prostorů, musí být přijata příslušná organizační opatření.

5.22 Pohyblivé schody a pohyblivé chodníky musí být navrženy a vyrobeny tak, aby mohly být používány bezpečně. Musí být vybaveny nezbytnými bezpečnostními mechanismy a snadno rozpoznatelným a dostupným nouzovým spínačem.

5.23 Pevně zabudované žebříky musí být zhotoveny a připevněny tak, aby nemohlo dojít k jejich deformacím nebo k výkyvům. Žebříky musí mít jednotnou vzdálenost příčlí nejvíce 0,33 m; mezi žebříkem a stěnou nebo jakoukoliv konstrukcí na straně výstupu musí být ponechán volný prostor nejméně 0,65 m. Mezi příčlemi a stěnou nebo jakoukoliv konstrukcí na straně odvrácené od výstupu musí být ponechán volný prostor nejméně 0,18 m.

Nařízení vlády č. 375/2017Sb. o vzhledu, umístění a provedení bezpečnostních značek a značení a zavedení signalů

§ 3, odst. 9:

Značky označující komunikace pro vozidla a pojízdná zařízení ve vnitřních pracovních prostorách objektů mají viditelné souvislé pruhy, jejichž barva musí být kontrastní s povrchem komunikace. Pruhy mají zpravidla bílou nebo žlutou barvu a jsou umístěny tak, aby vymezovaly bezpečnou vzdálenost. Trvalé komunikace ve venkovních pracovních prostorách jsou podle možností značeny obdobně, pokud nejsou opatřeny vhodným ohrazením nebo chodníky.

ČSN 73 5105 Výrobní průmyslové budovy

61. 7.2.4 Šířka komunikace pro dopravu břemen ve výrobních budovách s jedním jízdním pruhem se rovná šířce vlastního jízdního pruhu, zvětšená na každé straně komunikace o 600 mm.

čl. 7.2.5 Šířka komunikace o dvou jízdních pruzích se rovná šířce vlastních jízdních pruhů, zvětšeném o 400 mm široký střední potkávací pruh a o postranní 600 mm široký pruhy.

čl. 7.2.3 Tam, kde je komunikace pro dopravu břemen spojena s komunikací pro pěší, musí být pruh pro pěší viditelně oddělen.

Šířka cest a uliček pro manipulaci s materiálem ve výrobních, průmyslových a skladových objektech se rovná příslušným hodnotám dle:

- počtu směrů
- způsobu přenášení břemen
- počtu jízdních pruhů
- šířky projíždějících zařízení, vozíků apod.

Průchodové uličky slouží pro občasný pohyb pracovníků přenášejících břemena nebo bez břemen.

Nejmenší světlá (podchodná) výška cest a uliček je min. 2400 mm.

Tato výška se odvodí od výšky vozidla včetně stojícího řidiče. Je-li rozhodující výška stojícího řidiče, pak min. světlá výška se rovná výšce stanoviště řidiče dopravního prostředku nad podlahou, zvětšené o 2100 mm. Je-li dopravované břemeno vyšší než stojící řidič, pak se k výšce břemene připočte ještě 300 mm.

Nejmenší světlá výška průchodových uliček je 2100 mm.

Nejmenší světlá výška komunikací v budovách pro automobilový provoz je 3600 mm.

V komunikaci pro kolejová vozidla, která se používají zároveň pro vozidla nekolejová nebo pro pěší, musí být kolejnice zapuštěny tak, aby horní úroveň kolejnice byla shodná s povrchem komunikace.

Podrobnosti o komunikacích jsou uvedeny v ČSN 73 5105 a ČSN 26 9010.